

Posudek diplomové práce Lucie Laštovkové

Hispanoamerický román o diktátorovi: Roa Bastos a Vargas Llosa

Vedoucí práce: prof. PhDr. Anna Housková, CSc.

Oponent: doc. PhDr. Hedvika Vydrová

Obor: španělština

Na této diplomové práci na prvním místě oceňuji velmi dobré rozčlenění tématu, zahájené kapitolou vyjasňující teoretické východisko, přes srovnávací rozbor dvou děl, zaměřený nejprve na stavbu románů a posléze na stěžejní postavu, po formulaci výsledků zkoumání.

Vstupní kapitola „Problematika žánru“ jasně formuluje typologický přístup k zvolenému tématu: svědčí o smyslu pro literárnost románového žánru a pro specifičnost jednoho typu románu příznačného pro latinskoamerickou literaturu 19. a 20. století. K profesionální kvalitě této pasáže přispívá prostudování odborné literatury jak obecně teoretické (Todorov, Hodrová), tak věnované konkrétnímu typologickému vymezení (Pacheco, Rama). Na jejich základě si autorka vyjasňuje pojmy, na prvním místě sám název typu „románu o diktátorovi“. Lucie Laštovková tyto studie vstřebala natolik s porozuměním, že si vytvořila ucelené východisko, s nuancovaným vnitřním rozlišením variant daného románového typu, i předpoklad pro průběžné propojení obecných poznatků s konkrétními rozbory děl. Zvláště cenný je podle mého názoru fakt, že se typologickým přístupem nevyhnula otázce vztahu literární fikce a mimoliterární historické a politické skutečnosti. Tuto otázku si výslovně položila a pochopila přitom, že postavy diktátorů i historické dokumenty zapojené do díla jsou součástí literárního světa, a zároveň, že význam tohoto románového typu souvisí s dějinami hispanoamerických zemí, aniž by tuto souvislost chápala ilustrativně. Překonala tak největší úskalí interpretace děl tohoto typu, k nimž svádí jejich téma.

S tím souvisí další hodnota práce L. Laštovkové, porozumění pro významovost románové stavby, jíž věnuje kapitolu „Forma jako prostředek zobrazení“. Komentář názvů románů Roy Bastose *Já Nejvyšší* a Vargase Llosy *Kozlova slavnost* a posléze charakteristika kompozice a vypravěče obou děl směřuje k vnímavé typologické interpretaci. Druhá, tematická část komparace věnovaná postavě diktátora a jeho vládě odkrývá v obou románech bohaté a odstíněné motivické shody a rozdíly, opět dobře seskupené a spjaté s centrální otázkou po románovém typu. V tematické rovině autorka realizuje typologické hledisko skrze sledování stereotypních prvků, motivů příznačných pro typ románů o diktátorovi.

Zvlášť cenný je autorčin smysl po srovnání dvou konkrétních variant na pozadí společného románového typu: tento úhel pohledu soustředěně udrží v průběhu celé práce. Přesvědčivý je výklad rozdílné kompoziční váhy diktátora a interpretace pojetí obou romanopisců. Jsou zde pozoruhodné postřehy, které by se mohly stát podněty pro další domýšlení, například postřeh o rozdvojení a dualitě vypravěče a protagonisty v románu *Já nejvyšší*, včetně vědomě nerozvíjené zmínky o napětí písma a orality.

Průběžná jasnost a logický postup výkladu, schopnost vymezování jednotlivých kroků a jejich průběžné shrnování vyústí ve vyzrálé formulované závěry, z nichž román Vargase Llosy vyvstává jako dílo ve ztvárnění diktátora více naplňující žánrový model a v pojetí režimu odkrývající mechanismy moci, kdežto román Roy Bastose model přesahuje jak ve stavbě, tak v postavě diktátora, implikující otázku možností jednice, a v pojetí jeho osvícené diktatury, v níž nejde jen o moc, ale o cíl vybudovat paraguayský národ.

Ke kvalitám práce patří kultivovaný odborný jazyk, se zažitým užíváním terminologie, pečlivě zredigovaný (z ojedinelých přehlédnutí upozorňuji na kolísání paraguayský/ paraguayský). Jazykový talent je patrný i ve vlastních překladech citátů ze sekundární literatury. Soustředěnost diplomové práce je vidět i v bibliografii, která se zaměřuje na dobře vybrané zásadní studie.

Práce Lucie Lašťovkové, kterou jsem přečetla s potěšením, zcela splňuje nároky kladené na diplomovou práci; doporučuji ji k obhajobě.

prof. Anna Housková

4. 1. 2008